МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Черкаський державний фаховий бізнес-коледж
Кафедра дизайну та соціально-культурних дисциплін

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
на тему: **«Інтерпретація української міфології через символіку карт Таро: розробка авторської колоди»**

Виконала студентка групи № ГД-23
спеціальності 022 Дизайн
Спеціалізації: 022.01 Графічний дизайн
Майстренко Альона Сергіївна
Керівник: к.п.н. доцент, заслужений художник України Касьян Т. К.
Рецензент: Вакуленко О.В.

Дипломна робота бакалавра
захищена на засіданні ЕК
з оцінкою 100/А 2025 р.

Засвідчую, що і цій роботі немає
запозичень з праць інших авторів
без відповідних посилань
Студент _____
підпис

м. Черкаси – 2025

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ФАХОВИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ

Кафедра дизайну та соціально-культурних дисциплін
Спеціальність 022 – Дизайн
Спеціалізація Графічний дизайн

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри дизайну
та соціально-культурних дисциплін
_____
к.п.н., доц. Касьян Т.К..
"23" 09 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА ДИПЛОМНУ БАКАЛАВРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Майстренко Альона Сергіївна

1. Тема роботи Інтерпретація української міфології через символіку карт Таро: розробка авторської колоди

Науковий керівник роботи Касьян Т.К., к.п.н., доц.
затверджені наказом ЧДБК від 23 вересня 2024 року №___

2. Строк подання студентом роботи червень 2025 року
3. Вихідні дані до дипломної роботи: наукові публікації, навчальна література та дослідження щодо інтерпретації української міфології через символіку карт Таро.
4. Зміст дипломної роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ, Розділ 1 Аналітичний, Розділ 2 Проєктний, Загальні висновки, Список використаних джерел, Додатки

5. Дата видачі завдання 15 жовтня 2024 року.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проєкту (роботи)	Термін виконання етапів проєкту (роботи)	Примітка
1	Затвердження теми роботи, керівника	Жовтень 2024	Виконано
2	Робота з аналогами, збір інформації. Вибір засобів реалізації роботи	Листопад 2024	Виконано
3	Заслуховування про виконання першого етапу роботи: (перший розділ, ескізи)	Березень 2025	Виконано
4	Звіт про перші два розділи кваліфікаційної роботи Затвердження ідеї дизайнерського рішення проєкту	Квітень 2025	Виконано
5	Оформлення документації	Травень 2025	Виконано
6	Попередній захист кваліфікаційної роботи	16.05.2025	Виконано
7	Захист кваліфікаційної роботи ОС «Бакалавр»	Червень 2025	Виконано

Студент _____ (підпис) Майстрен

Керівник роботи _____ (підпис) к.п.н., доц. Кась

Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Графічна частина	кпн. Кисьен Т.К		
Пояснювальна записка	Випуленко О.В		
Консультант з роботи в матеріалі / відеопрезентація	Кпн. Кисьен Т.К		
Консультант з патентних досліджень	—	—	—

СТУП

ОЗДІЛ І ЗАГАЛЬНІ

1.1 Теоретичн

1.2 Теоретичн використа

1.3 Розбір ан ситуації

ОЗДІЛ ІІ ПРАКТИ

2.1 Авторсь міфолог

2.2 Композ карт Та

ИСНОВКИ

ПИСОК ВИКОР

ОДАТКИ

ЗМІСТ

ВСТУП 3

РОЗДІЛ І ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО МІФОЛОІЮ ТА ТАРО

1.1 Теоретичні відомості про міфологію та релігію давніх слов'ян 6

1.2 Теоретичні відомості про таро та методологію практичного використання 9

1.3 Розбір аналогів дизайнерських прототипів в контексті проєктної ситуації 11

РОЗДІЛ ІІ ПРАКТИЧНІ МЕТОДИДИКИ СТВОРЕННЯ

2.1 Авторський підбір значень. Співставлення значень карт та міфологічних персонажів 18

2.2 Композиційні, кольорові та практичні методики створення карт Таро 33

ВИСНОВКИ 36

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 38

ДОДАТКИ 41

ВСТУП

Українська міфологія – стала невід'ємною частиною нашої культурної спадщини, що передавалася з покоління до покоління через казки, міфи, легенди, пісні та обряди. Вона формує унікальну систему символів та архетипів, які відображають світогляд наших предків. Хоч релігійна система давніх слов'ян недійшла до свого повного розквіту, через низку певних історичних подій того часу, ми маємо достатньо інформації для використання цих символів в сучасному світі. Ця символіка в реаліях сучасності, зможе пошири українську культурну спадщину на теренах не тільки України, а і за її межами, при достатніх умовах популяризації та маркетингових стратегіях.

У свою чергу існує такий інструмент психологічної та езотеричної практики, як карти Таро. Це відома карткова система, яка почала використовуватися в середині XIV століття в Європі. Згодом в кінці XVIII ст. набули значення для ворожіння. Карти Таро використовується в першу чергу для самопізнання, передбачення майбутнього та глибокого аналізу життєвих ситуацій. Людині притаманне бажання пізнати те що сховане від неї, і це в свою чергу, спонукає поглибитись у графічні образи та знаки зображені на картах. В сучасному світі тенденція на пізнання себе і свого внутрішнього світу, дала поштовх до такого інструменту, як карти Таро.

Поєднавши два світи, ми зможемо відкрити нові можливості для переосмислення української міфології через знайомі символи карт Таро, що зробить їх зрозумілими для сучасної людини.

Кваліфікаційна робота присвячена вивченню цього зв'язку та створенню авторської колоди виконавши основні 22 карти старших арканів в новому амплуа в поєднанні української міфології з картами Таро. Під час роботи потрібно проаналізувати головні міфологічні образи, дослідити символічне значення міфологічних персонажів, божеств, духів, також підібрати потрібні образи до

кожної карти по значенню. Дослідивши всі теоретичні знання потрібно об’єднати їх в графічні ілюстрації, що передаватимуть ці образи в рамках системи Таро.

Метою кваліфікаційної роботи – розробити концепцію та візуальне оформлення авторських старших арканів карт Таро, в основі яких будуть українські міфологічні мотиви. Це допоможе не лише переосмислити давні уявлення про світ у сучасному мистецькому форматі, а й розшири значення карт у форматі психологічних та езотеричних методик. Також, популяризувати українську міфологію через знайому символічну систему.

Ця робота є авторською інтерпретацією карт Таро та української міфології і не претендує на наукову достовірність. Використання Таро та міфологічних елементів є частиною езотеричних практик, які належать до псевдонауки. Важливо зауважити, що такі підходи не мають наукового підґрунтя та не можуть бути визнані науковими методам для отримання об’єктивних знань. Робота має виключно культурний та творчий характер, і її мета – дослідження символізму та інтерпретацій, пов’язаних з українською міфологією та Таро в контексті особистого сприйняття.

Щоб досягти поставленої мети, під час робити над кваліфікаційною роботою, поставлені такі завдання:

- Вивчення української міфології – аналіз основних міфологічних архетипів, персонажів, божеств та духів, які можуть бути інтегровані в систему Таро.
- Ознайомлення з системою карт Таро та методами практичного використання
- Пошук зав’язків між Таро та міфологією – співставлення традиційних значень карт Таро з українськими міфологічними образами для створення унікальної концепції колоди.
- Написання описів для карт – пояснення кожного образу, його зв’язку з українською міфологією та його відповідності традиційному значенню карти у класичному Таро.

- Популяризація української міфології – обґрунтування значення створеної колоди Таро, як способу відродження та поширення міфологічних знань у сучасному світі.
- Розбір аналогів. Опрацювання різних прикладів колод карт Таро, огляд їх слабких та сильних сторін.

Результатом цієї роботи стане не лише розширення знань про українську міфологію, а й створення унікального мистецького продукту, який можна буде використовувати в різних практиках.

РОЗДІЛ І
ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО МІФОЛОІЮ ТА ТАРО

1.1 Теоретичні відомості про міфологію та релігію давніх слов'ян

Міфологія і релігія древніх слов'ян представляють багатогранний і складний пласт культурного спадку, які відіграють головну роль в розвитку світогляду, ціннісних орієнтирів і образної системи українця. Вивчення слов'янської міфології дозволяє досліджувати джерела архаїчних уявлень про світ і місце людини в ньому, а також взаємини між природними стихіями, надприродними істотами і божествами. У міфологічній картині світу древніх слов'ян особливий інтерес віддається символічному мисленню.

Слов'янські вірування, що існували до прийняття християнства, включали різноманітні елементи – віру в магічні сили, культ предків, уявлення про те, що природні об'єкти мають душу, а також поклоніння численним богам. Цим уявленням було притаманне наділення природних сил людськими рисами, а також особливе шанування таких стихій, як земля, вода, вогонь і небесні світила. Час сприймався як циклічний процес, що постійно повторюється, і це відображалося у святкових обрядах та звичаях. Багато з цих вірувань збереглися у народних піснях, традиціях і символіці. Хоча з часом вони зазнали змін, їхня глибинна сутність залишилася важливою складовою культурної спадщини. Розуміння основних міфологічних і релігійних понять слов'ян необхідне для подальшої інтерпретації і аналізу символіки, яка застосовується в мистецькій діяльності, наприклад при створенні авторської колоди Таро. Такий підхід дозволяє не лише осмислити українську міфологію як джерело національної ідентичності, але й актуалізувати її в сучасному візуальному мистецтві через систему архетипів і символів, що мають глибоке культурне коріння.

Слов'янська міфологія складає складний комплекс вірувань, відбивши архаїчний погляд на світ і стосунки людини з природою, надприродними засобами

і суспільством. Основами цих уявлень спочатку були такі поняття, як анімізм – віра в одухотвореність світу природи [4], тотемізм – уявлення про споріднення з твариною або рослиною і магічне мислення, яке знаходило своє втілення на шляхами обрядів, замовляння, амулетів і культу предків. Всесвіт для слов'ян сприймався як узгоджена трьохрівнева структура: Яв (світ людей), Нав (світ духів і мертвих) та Прав (світ богів і законів природи) [3].

Центром міфічного світу бували боги, які належали до стихій, суспільських ролей, моральних вірувань і природних явищ. Перун був богом грому і блискавиці й відповідав за війну, небо і чоловічу силу. Його противником був Велес (або Волос), покровитель худоби, мистецтва, торгівлі й підземного світу [1,2] Образ цих двох богів відповідав протиборству стихій. Дажбог ототожнювався з сонцем, теплом і родючістю, а Мокош – із жіночим началом, материнством і достатком. Сварог вважався богом вогню, неба й творення світу, а Ярила – втіленням весняної сили, кохання й життєдайної енергії. У культурі також існувала Лада – богиня весни, злагоди та любові, тісно пов’язана з темою відродження природи.

Поза богами, в міфічному баченні слов'ян присутні численні духи природи: домовик – захисник будинку, лісовик – дух лісу, русалки – водяні істоти, які манили молодих людей до водойму і топили, мара – образ смерті або нічного страху. Вони часто виступали посередниками між світом людей і надприродним виміром.

Традиційні ритуали наших пращурів були міцно пов'язані з сільськогосподарським календарем і відображали циклічність часу. Святкування Коляди, приурочене до зимового сонцестояння, символізувало народження нового сонця й початок нового життєвого циклу. Весняна Масниця позначала пробудження природи після зими. Купальські обряди влітку були пов’язані з очищенням через воду і вогонь, любовною магією і ритуалами родючості. Восени відзначали жнива і вшановували предків у межах свята Дідів. Важливими були також обряди переходу – весілля, посвята в дорослість, поховання – що

супроводжувалися піснями, танцями, жертвоприношеннями та створенням оберегів [7].

Символіка займала головне місце в міфологічному мисленні слов'ян. Вона проявлялась у візерунках, ритуальних предметах, одязі, вишивці й побутових речах. Сварга як символ сонця, коло як зображення вічного руху, ромб як знак родючості – усе це формувало складну систему знаків, що виконувала як естетичну, так і магічну функцію.

Релігія давніх слов'ян – це складний культурний феномен, який поєднав в собі архаїчні погляди на світ, релігійно-ритуальні діяння і символічну мову, трансформовану протягом тисячолітньої історії, але таку, що зберігає значний вплив на формування української ментальності. Основою світогляду були уявлення про трирівневу структуру світу, персоніфікацію природних сил у вигляді божеств, культ предків і аграрно-ритуальну циклічність життя.

Основні боги слов’янського пантеону – Перун, Велес, Дажбог, Мокош та інші – виконували не лише релігійно-магічні, а й світоглядно-організуючі ролі. Їхня взаємодія і конфлікти символізували боротьбу протилежностей, яка виявлялася в обрядах, народних віруваннях і візуальній культурі. Їхня спільна діяльність, походження і взаємні протистояння відображали основи життя і смерті, порядку і хаосу.

Дослідження цих уявлень є підґрунтям для подальшої інтерпретації української міфології в сучасному культурному просторі – зокрема у сфері візуального мистецтва та езотеричних практик. Збереження й нове осмислення слов’янської міфології сьогодні дозволяє не лише реконструювати духовний досвід предків, але й відкривати глибші шари національної ідентичності.

1.2 Теоретичні відомості про таро та методологію практичного використання

Європейське культурне середовище стало підґрунтям для розвитку численних форм духовної практики, серед яких система Таро набула особливої поширеності. Вона використовується не лише як інструмент ворожіння, а й як засіб психологічного аналізу, філософського осмислення та творчої інтерпретації архетипів. Протягом століть Таро перетворилося на багаторівневу знакову систему, яка об’єднує візуальні, символічні та метафізичні елементи.

Сутність Таро полягає у його здатності відображати несвідомі процеси та універсальні психологічні моделі. Це зумовлює його популярність у юнгіанській психотерапії та сучасних езотеричних практиках. Методологічні підходи до роботи з Таро охоплюють як традиційне інтуїтивне гадання, так і аналітичне читання символів з урахуванням історико-культурного контексту.

У сучасному культурному просторі набирає обертів адаптація системи Таро до локальних міфологічних сюжетів. Такий підхід відкриває нові можливості для створення авторських колод, у яких символіка й образи карт поєднуються з етнокультурною ідентичністю. Інтерпретація української міфології через Таро стає актуальним напрямом візуально-символічного моделювання, що сприяє не лише збереженню культурної спадщини, а й її осмисленню крізь призму універсальних архетипів.

Розвиток Таро відбувався протягом декількох століть. Карти Таро, виникли в Європі в XV ст. як розважальний інструмент, згодом перетворилися на складну символічну систему. Перші історично підтверджені колоди, наприклад, Visconts-Stforza (1440-1450 рр.) вже містили поєднання ігрових та алегоричних елементів. У XVIII-XIX ст. езотеричні школи, зокрема праці Антуана Кур де Жебелена та Еліфаса Леві, заклали теоретичну основну інтерпретації Таро як містичного інструменту. Сучасне уявлення про аркани сформувалося під впливом колоди Rider-Waite (1909), створеної за участі Артура Едварда Вейта та Памели Колман-Сміт, яка систематизувала візуальну символіку, що стала класичною для більшості сучасних тлумачень.

Основна колода Таро складається з 78 арканів і поділяється на дві категорії: 22 Старші аркани, що символізують універсальні архетипи, та 56 Молодших арканів, які розділені на чотири масті, пов'язані з елементами природи. Символіка карт поєднує елементи езотеричних систем, зокрема кабали, астрології та алхімії, що дозволяє сприймати Таро як багаторівневу семіотичну структуру. Психологічні дослідження, зокрема праці Карла Ґустава Юнґа, підкреслюють зв'язок між образами Таро й архетипами колективного несвідомого, роблячи колоду ефективним інструментом для аналізу глибинних психічних процесів [16].

Методики надання та інтерпретації передбачають різні методи дослідження, серед яких виділяють езотеричний, психологічний а медіативний підхід. Езотерична традиція зосереджується на передбаченні подій і роботі з духовними рівнями, тоді як психологічний напрям розглядає карти як відображення внутрішніх станів особистості. Медіативне застосування Таро спрямоване на самопізнання та рефлексію. Найбільш поширені розклади, такі як Кельтський хрест або Три карти, дозволяють впорядкувати аналіз символіки залежно від сформованого запиту.

Згідно з юнґіанською теорією, символи таро виконують функцію активаторів архетипів колективного несвідомого, сприяючи процесам індивідуалізації. Сучасні дослідження, зокрема Рейчел Поллак і Мері Гріер, розглядають роботу з картами як засіб розвитку інтуїтивного мислення та аналізу підсвідомих мотивацій [17]. Вплив візуальних образів на психіку робить Таро ефективним інструментом у терапевтичних практиках, особливо у випадках особистісних криз та творчих блоків.

Символіка Таро демонструє значний перетин із міфологічними системами різних культур, що підтверджує їх універсальність. У межах української міфології можна знайти паралелі між арканами та образами національного пантеону – наприклад, карта Смерть має відповідність трансформаційними міфами

Чорнобога або його Доньки Мари, а Імператриця перегукується з культом Берегині. Такі зв'язки створюють передумови для розробки спеціалізованих колод, які інтегрують автохтонну символіку в структуру класичних карт.

Карти Таро представляють багатовимірну систему символів, яка об'єднує історичні, езотеричні та психологічні елементи. Від свого походження як ігрова колода XV століття вони перетворилися на потужний інструмент для аналізу архетипів колективного несвідомого, що підтверджено теоріями Карла Ґустава Юнґа та сучасними дослідженнями. Символіка арканів дозволяє встановлювати паралелі з міфологічними системами різних культур, включно українською. Це створює широкі можливості для інтеграції суміжної міфології у структуру Таро, що є особливо актуальним у розробці авторський колод на основі української міфології. Таким чином, Таро залишається не лише інструментом гадання, а й важливим культурним феноменом, який сприяє глибшому розумінню психічних та соціальних процесів.

1.3 Розбір аналогів дизайнерських прототипів в контексті проєктної ситуації

Перед створенням авторської колоди карт Таро, створеної на основі української міфології, важливим етапом є аналіз уже існуючих аналогів. Дослідження інших колод, що використовують міфологічні або етнічні мотиви, дозволяє зрозуміти загальні тенденції в дизайні, особливості стилізації персонажів та підходів до адаптації традиційної системи Таро під певну культурну чи міфологічну тематику.

Цей розділ містить аналіз вибраних колод, які демонструють різні підходи до поєднання міфологічних образів із традиційною структурою Таро. Оцінка їх сильних та слабких сторін з точки зору дизайну, концепції та глибини символізму, це допоможе визначити оптимальні рішення для створення власної колоди.

Особлива увага приділяєтеся якості художнього оформлення, відповідності символіки до обраної теми, а також зручності використання карт на практиці.

Таро «Містичної Оріани» від видавництва Mystic Silk є унікальною колодою, що поєднує класичну систему Райдера-Вейта з глибоким зануренням у світ української міфології та фольклору. Ця колода заслуговує на детальний аналіз з точки зору дизайну, враховуючи її сильні та слабкі сторони. (Рис. 1)

Сильні сторони:

Глибока культурна інтеграція: кожна карта наповнена образами української міфології, що надає колоді унікальності та культурної значущості Це дозволяє користувачу не лише працювати з Таро, але й зануритись у багатий світ українських легенд та переказів.

Висока якість ілюстрації: Ілюстрації виконані з увагою до деталей, використовуючи поєднання приглушених та контрастних кольорів. Це допомагає привернути увагу до важливих деталей та символів. Художній стиль гармонійно поєднує традиційні елементи з сучасними техніками, створюючи візуально привабливий продукт.

Додаткові карти: Колода містить дві додаткові карти «Башта » – «Вій» та «Числобог», а також карти «Талісман» і «Відьма». Це розширює можливості для інтерпретації та додає глибини розкладам.

Якісне виготовлення: Карти виготовленні з міцного картону з глянцевою ламінацією, що забезпечує довговічність та приємні тактильні відчуття під час роботою з колодою.

Слабкі сторони:

Можлива перевантаженість деталями: Насиченість символами та дрібними деталями може ускладнювати сприйняття для новачків або відволікати від основного символізму карти.

Обмежена доступність: Оскільки колода орієнтована на українську міфологію та має підписи українською мовою, це може обмежувати її популярність серед міжнародної аудиторії.

Відсутність друкованого посібника: Інструкція надається в електронному форматі, що може бути незручними для користувачів, які віддають перевагу друкованим матеріалам.

Таро «Містичної Оріани» є вдалим поєднанням класичної системи Таро та української спадщини. Висока якість дизайну та глибокий символізм роблять цю колоду цінним інструментом для професійних тарологів, так і для тих, хто цікавиться українською міфологією. Проте варто враховувати можливі труднощі, пов’язані з насиченістю ілюстрацій та обмеженою доступністю для неукраїномовних користувачів.

Yokai Tarot – це колода створена художницею Маргою Б’яцці та автором Паоло Бертаззо, яка поєднує традиційну структуру Таро з багатим світом японського фольклору, зокрема з істотами, відомими як йокай. Розглянемо сильні та слабкі сторони колоди з точки зору дизайнера, що досліджує інтерпретацію культурних елементів у сучасні інструменти візуальної комунікації. (Рис. 2-3)

Сильні сторони:

Глибока культурна інтеграція: Кожна карта колоди представляє окремого йокая, що дозволяє користувачам зануритися в японську міфологію та краще зрозуміти символіку, пов’язану з кожною істотою. Це не лише збагачує досвід роботи з таро, але й служить освітньою метою, знайомлячи користувачів з аспектами японської культури.

Висока якість ілюстрацій: Роботи Марги Б’яцці відзначаються детальністю, граційністю, спокоєм та естетичною привабливістю. Художниця використовує пастельну кольорову палітру та стиль, що відображають атмосферу японського мистецтва, створюючи гармонійний візуальний досвід. Дивлячись на карту користувач поринає в мистецтво стилю ямато-е.

Тематична цінність: Колода демонструє послідовність у дизайні та концепції, що сприяє глибшому зануренню користувача в оборону тематику. Це забезпечує єдність між окремими кортами та загально. ідеєю колоди.

Слабкі сторони

Можлива культурна специфічність: Глибока інтеграція японської міфології може стати викликом для користувачів, незнайомих з цією культурою. Відсутність попередніх знань може ускладнити розуміння символіки та значення карт, що потребує додаткового вивчення або наявності детального посібника.

Обмежена доступність інформації: Хоча колода містить 128- сторінковий посібник, він може не повністю задовільнити потреби користувачів, які бажають глибше вивчити кожного йокая та його значення в контексті Таро. Також в посібнику є тільки 4 мови (англійська, італійська, іспанська та португальська). Це може вимагати додаткових досліджень з боку користувача та пошук перекладу посібника на своїй мові.

Труднощі з інтерпретацією: Для тих, хто звик до класичних європейських систем таро, адаптація до нової символіки та образів може вимагати часу для повного розуміння використання колоди. Адже значення карт з цій колоди змінені, тому потрібно читати посібник. Для авторської адаптації ця практика є нормальною і унікальною, але й має деякі особливості в трактуваннях.

Yokai Tarot є вражаючим прикладом успішної інтеграції культурних елементів у сучасний дизайн Таро. Сильні сторони колоди, такі як глибока культурна інтеграція, високоякісні ілюстрації та тематична цілісність, роблять її привабливою для користувачів, зацікавлених у японській міфології. Однак потенційні користувачі повинні бути готові до можливих викликів, пов’язаних з культурною специфічністю та необхідністю додаткового вивчення для повного розуміння символіки колоди.

Таро «Українського міфу» – це одна з найпопулярніших українських колод, створена українським видавництвом Strateg, яка інтегрує традиційну структуру

Таро з багатством української культури та міфології. Проаналізуємо цю колоду виділимо слабкі та сильні сторони, дослідимо поєднання культурних елементів у сучасному графічному дизайні. (Рис. 4-5)

Сильні сторони:

Глибока культурна інтеграція: кожна карта колоди зображує легендарних персонажів та істот з українських переказів і казок, що дозволяє користувачам занурюватися в національну культуру та містику. Це не лише збагачує досвід роботи з Таро, але й сприяє популяризації української спадщини.

Ілюстрації: Зображення на картах виконані з великою увагою до деталей, відтворюючи сцени з легенди та міфів. Художній стиль поєднує традиційні елементи з сучасними техніками, створюючи естетично привабливий продукт.

Тематичне цілісність: Колода демонструє послідовність у дизайні та концепції, забезпечуючи гармонійне поєднання класичної структури таро з українськими міфологічними образами. Це сприяє глибшому зануренню користувача в обрану тематику та забезпечує єдність між окремими картами та загальною ідеєю колоди.

Якісне виготовлення: Карти виготовлення з міцного картону, що забезпечує довговічність та приємні тактильні відчуття під час роботи з колодою.

Слабкі сторони:

Можлива перевантаженість деталями: Насиченість ілюстрацій дрібними деталями може ускладнювати сприйняти для новачків або відволікати від основного символізму карти.

Обмежена доступність інформації: Хоча колода містить інструкцію українською мовою з поясненням арканів та варіантами ворожіння, для глибшого розуміння символіки може знадобитися додаткове вивчення української міфології. Колода не орієнтована на закордонних клієнтів, це може ускладнити експорт.

Труднощі з інтерпретацією: Для користувачів, незнайомих з українською культурою, адаптація до нової системи та образів може вимагати часу та зусиль для повного розуміння та ефективного використання.

Таро «Українського міфу» це приклад сучасного підходу до інтеграції української міфології, культурної спадщини у сучасний дизайн Таро. Колода має сильний концептуальний фундамент, адже українська міфологія багата на символи що чудово накладаються на архетипи Таро. Глибоке опрацювання персонажів, увага до деталей та якісне художнє оформлення, роблять її візуально привабливою та змістовною.

Загалом, ця колода є чудовим зразком національно-орієнтованої авторської роботи, яка сприяє популяризації української культури через символічний і візуальний ряд. Вона буде особливо цікавою для тих, хто цінує естетичний аспект карт та має бажання працювати з глибокими, багатошаровими образами, що вимагають уважного вивчення та осмислення.

Аналіз аналогічних карт Таро, заснованих на міфологічних та культурних традиціях, дозволив визначити ключові підходи до поєднання символіки класичної системи Таро з етнічними мотивами. Досліджені колоди, такі як «Таро Українського Міфу», «Yokai Tarot» та «Таро Містичної Оріани», демонструють різні способи адаптації міфологічного світогляду у візуальну мову карт.

Головними сильними сторонами подібних колод є їхня культурна унікальність, символічна глибина та художня виразність. Вони не тільки збагачують систему Таро новими образами, а й сприяють популяризації певних етнічних традицій. Проте виявлено й певні труднощі: складність інтерпретації для новачків, можливе перевантаження деталями та необхідність глибшого ознайомлення з міфологічним контекстом.

Розбір аналогів дозволяє визначати оптимальні рішення для розробки авторської колоди Таро, заснованої на українській міфології. Найкращі практики дизайну включають баланс між художньою деталізацією та читабельністю

образів, адаптацію архетипів під традиційну структуру Таро, а також забезпечення користувачів доступним пояснювальним матеріалом. Висновки, зроблені у цьому розділі, допоможуть сформувати концепцію майбутньої колоди, яка гармонійно поєднуватиме традиційну систему Таро з українським міфологічним світом.

РОЗДІЛ ІІ
ПРАКТИЧНІ МЕТОДИДИКИ СТВОРЕННЯ

2.1 Авторський підбір значень. співставлення значень карт та міфологічних персонажів.

Першою нульовою картою в Таро є Блазень. З неї і розпочався пошук нових значень і образів. Блазень (або Дурень) – це перший або останній Аркан у колоді. Він є символом початку нового шляху та нового життєвого циклу, він є безмежних потенціалом, довірою до світу та прагненням до змін. Його стихія повітря, а астрологічний провідник Уран – що вказує на непередбачуваність та новаторство. На карті зазвичай зображений молодий юнак, що стоїть на краю прірви, несучи за плечима невеликий вузлик. Цей образ символізує мінімальний багаж знань та досвіду, з яким персонаж вирушає у світ. Сонце вгорі є символом оптимізму та віри у правильність вибору, а квітка в руках – чистота намірів. З точки зору психології та езотерики Блазень є архетипом героя початківця, що вирушає у подорож за знаннями. Він уособлює чисту енергію потенціалу, яка немає форми але прагне реалізуватись. Блазень – це символ свободи, авантюризму та безстрашного кроку у невідоме.

До карти Блазень підібрати схожий символ з української міфології доволі важко, але є один образ який зможе відобразити частину символів класичної карти. Божич – це символ нового сонця, нового року та нового життєвого циклу. Він є одним із найважливіших персонажів давньослов’янської міфології, який уособлював народження нового Сонця після зимового сонцестояння. Ві є молодшим аспектом Дажбога – слов’янського божества світла та сонця. Ім’я Божич має значення «малий бог» або «син бога», це підкреслює його роль як молодого, тільки новонародженого сонячного божества.

Божича часто уявляли молодим хлопцем зі світлим волоссям, що випромінює сонячне сяйво. Він є символом нового Сонця, яке народжується в найдовшу річ року на зимове сонцестояння. Його прихід означав початок нового

циклу, поступове збільшення світла та перемогу над ніччю. На традиційних вишивках Божича могли зобразити як , новонароджене дитя на руках у Великої Богині (різні дослідження міфи та легенди говорять про різних персонажів, таких як Лада, Мокоша чи Коляда), або як молодого юнака на білому коні. Інколи постає в образі золотого колеса або вогняного змія, що прямує у небо.

У давніх слов'янських віруваннях рік поділявся на два періоди, які уособлювали битву двох сонячних богів – Корочуна (темний аспект Дажбога), що панує взимку та Божича. Після найдовшої ночі року Корочун слабшає і на його місце приходить Божич, який з кожним днем набирає сил. Саме з цією зміною пов'язанні давні зимові обради та міфи. Один з них міф про богиню Коляду, яка народжує Божича. Але темні сили завжди стояли їй на шляху, тож вона перетворювалась на козу , щоб Мара (Богиня ночі, зими та смерті) не знайшла її і та змогла народити нове Сонце – Божича. Люди виходили з домівок, щоб привітати новонароджене дитя, вони запалювали вогні, танцювали та ходили від хати до хати, несучи благу звістку про повернення Сонця. Ця традиція зберіглась і до сьогодення у вигляді колядок, які співають на зимові свята.

Божич – це символ оновлення, відродження та початку нового циклу. Ці сенси дуже співставні зі значенням карти Блазень. Його образ тісно пов'язаний з природніми ритмами, боротьбою світла про темряви та вірою в неминучу перемогу добра.

Маг (I) – ця карта символізує силу волі, майстерність, ініціативу та здатність перетворювати ідеї в реальність. Він уособлює активну волю, енергію натхнення та ясність розуму. Вказує на те що є всі необхідні навички та ресурси для досягнення поставлених цілей.

На карті зображений чоловік, який стоїть перед столом, на якому розміщенні чотири стихійні символи: меч (повітря), кубок (вода), пентакль (земля) та жезл (вогонь). Над головою знак нескінченості, що символізує

безмежний потенціал. Одна рука Мага піднята вгору, інша вказує вниз, що відображає зв'язок між небом і землею, духом і матерією.

Схожий по значенню до карти маг є міфічно-історичний персонаж Характерник – він не є частиною українського пантеону періоду язичництва, але цей персонаж є яскравим в історії та культурі. Характерник поєднує в собі риси воїна, мана, цілителя й носія надприродних знань. У народній уяві характерник – це козаки, які володіють надзвичайними здібностями: вміннями ставати невидимим, проходити крізь воду і вогонь, впливати на погоду, зцілювати рани, підкорювати звірів і протистояти темними силами. Образ, формувався на перетині дохристиянських вірувань, шаманських практик, християнської містики та реальної військової традиції Запорізької Січі.

Утворення слова «характерник» пов'язується із словом «характер» у значенні внутрішньої сили або духу, а також із «характером» як магічним знаком. Деякі дослідники також вважають зв'язок із грецьким словом *charaktēr* – «відбиток, знак», що підсилює уявлення про наявність таємного знання або захисної сили.

У козацькому фольклорі характерники постають як вибрані особи, яеі отримали таємні знання за допомогою містичних обрядів або духовного очищення. Їхня боротьба з ворогом мала не лише фізичний, ай енергетичний характер, пов'язаний із контролем над силою духу та природними стихіями. Часто їх описували як людей із незвичною долею ще з дитинства, які могли вижити після смертельних ран, не тонути у воді та бути невразливими до куль.

Сьогодні характерники знову привертають увагу – до цього образу звертаються у книгах, фільмах, мистецтві й навіть у комп'ютерних іграх, де він символізує глибину духовну силу українського народу та його зв'язок із предками та землею.

Верховна жриця (II) вона символізує інтуїцію приховані знання, таємниці та внутрішню мудрість. Її образ асоціюється з підсвідомістю, духовність та жіночою

енергетикою. Верховна жриця це таємнича жінка, яка знає про те що не знають інші. Вона також може вказувати на необхідність довіряти своїм внутрішнім відчуттям та прислухатись до підсвідомості.

На карті зображена жінка, що сидить між двома колонами – однією чорною з літерою «B» (Боаз), іншою з білою літерою «J» (Яхін). Ці колони символізують дуальність: темряву і світло, свідоме і підсвідоме. За Верховною жрицею висить завіса, прикрашена гранатами, що уособлює приховані знання та таємниці. Жриця одягнена в блакитну мантію, а на її голові корона з трьох місячних фаз, біля ніг півмісяць, що підкреслює її зв'язок з Місяцем та інтуїцією. В руках вона тримає сувій з написом «Тора», який символізує божественну мудрість.

Під опис Верховної жриці з міфологічних істот слов'янської релігії, зможе вписатись персонаж Босоркиня. Цей персонаж українського фольклору уособлює чаклунку або відьму. Її образ глибоко вкорінений у народних переказах та віруваннях, відображаючи страхи та уявлення предків про надприродні сили. В уявленнях пращурів Босоркиня постає, як жінка середнього або похилого віку з виразною зовнішністю: кучеряве волосся, пронизливий погляд та незвичайний одяг (інколи його відсутність під час магічних ритуалів). Часто її супроводжують атрибути, пов'язанні з відьомством такі як, мітла, горщик із зіллям або чорний кіт. Вважалося, що Босоркиня має здатність перетворюватися на різних тварин, наприклад, кішку, собаку, птаха, щоб непомітно проникати в оселю людини або здійснювати магічні обряди. За іншими повір'ями в прикарпатських регіонах та на теренах сучасної Румунії, Босоркиню наділяли зовнішністю вампіра або упиря. З білою шкірою та іклами, таким чином вона могла красти молоко у корів та кров у різної худоби.

Термін «босоркиня» має корені від давньослов'янської міфології та ймовірно, походить від слова «босоркун», що означає чаклун або маг. У різних регіонах України Босоркиням припасували здатність наводити порчі, викликати хвороби, впливати на погоду та врожай. Водночас існували вірування, що вони

могли допомагати людям, надаючи лікувальні зілля та поради, хоча зазвичай дружбу з такими жінками не водили.

Тож персонаж Босоркиня має таємничий зв'язок з природою та темними міфічними істотами. Як і будь-яка відьма вона дуже мудра та хитра, також вона може бути пов’язана з місяцем як символом таємниць та підсвідомого. Ця жінка є чудовим уособленням таємничості та містики.

Імператриця (III) – третя карта старших арканів Таро, яка символізує творчу силу, родючість, материнство та зв’язок з природою. Вона являє собою єдність, багатство, виховання, інстинкт та творіння, як буквальна так і образно. Її образ часто асоціюють з батьківщиною або матір’ю-землею може свідчити про період росту, втілення ідей у реальність, або появу нових творчих і життєвих можливостей.

Міфологічний персонаж Берегиня. Вона представляє собою найархаїчніший образ української міфопоетичної традиції, корені якого сягають дохристиянської епохи. Образ Берегині функціонує у комплексні уявлень, пов’язаних із культом, родючості, захисту та жіночого начала. Генезис може бути простежений до загальноіндоевропейських архетипів великої Матері, знайшло своє втілення у слов’янському міфологічному світогляді.

Іконографія Берегині в народних уявленнях включає ряд стійких візуальних маркерів: білий одяг, як символ чистоти, рослинні атрибути, що підкреслюють її зв’язок із земною родючістю та обереги, що виконували функцію матеріалізованого захисту. Ритуальні практики, пов’язані з цим образом, демонструють його інтеграцію в календарну обрядовість, особливо в весняні цикли аграрних культів.

Карта Імператора (IV) в системі Таро репрезентує архетипічний принцип структуроутворення та ієрархічної організації. Візуальна семіотика образу (трон, скіпетр, геральдичні символи) відповідає класичній іконографії суверенної влади, що підтверджує його зв’язок із соціокультурними моделями легітимного

правління. Психологічна інтерпретація карти, запропонована юнґіанськогою школою, розглядає Імператора як проекцію принципу logos – раціонального структурованого аспекту свідомості.

Імператор – міфологічний бог Сварог. Бог ковальства, який навчав людей оброблювати метал, виготовляти зброю, знаряддя праці та орати землю плугом. Він вважався творцем світового порядку, дарувальником законів і основоположником земної цивілізації. Також Сварог має ще два аспекти: космологічний – як творця світу, та соціонормативний – як встановлювач первісних законів та образ Володаря – батька. Зображали Сварога у вигляді могутнього бородатого чоловіка, одягненого в обладунки або важкі шати. В руках міг тримати молот чи ковальське знаряддя. Інші варіанти могли бути у вигляді вогняного змія чи птаха, що летить небом у запалює зорі.

Верховний жрець (V)– карта Жреця універсально репрезентує принцип духовну традиції та інституційного знання. На зображенні він сидить між двома колонами – символами балансу між світським та духовним – у ритуальному вбрання, що підкреслює його роль посередника між людьми та сакральним світом.

Хорс, загадковий Бог давньослов’янського пантеону, згаданий у «Повісті минулих літ», серед богів, яким поклонялись язичницькі князі Київської Русі. Його ім’я пов’язане зі світлом рухом небесних тіл та життєдайною енергією сонця. За деякими версіями Хорс, асоціювався з нічним світилом – місяцем, або зі слабшим зимовим сонцем. Існують припущення, що він уособлював повний цикл сонячного руху, контролюючи зміну дня та ночі, а також пір року. В деяких відновлених джерелах Хорс є покровителем гармонії, світла і життєвої енергії, такий спектр відповідно пов’язував його з темою кохання та шлюбних союзів. Зображували Хорса в образі юнака або чоловіка, що їде на срібному коні в небесах. Його атрибутами могли стати вовки та звірі які символізували ніч, та міг тримати серп або факел, що символізує зв’язок зі світлом.

Закохані (VI) – карта символізує вибір, гармонію та емоційний зв'язок між людьми. В іконописі зображення часто присутні дві фігури – чоловік та жінка – під благословення ангела чи божества, що вказує на сакральність стосунків. В психологічному підтексті Закохання вказують на внутрішній конфлікт між різними ролями або бажаннями, які грає людина. Водночас вони є нагадуванням, що істинна близькість вимагає щирості та взаємного розуміння.

Символом гармонійної пари є Лада та Ладун (Лад). Це міфологічні персонажі, які вважались богами любові, шлюбу, весняного оновлення та гармонії у слов'янській традиції. Лада – богиня кохання, краси, материнства та весняного пробудження. Вона асоціюється з юністю, плодючістю та гармонією в природі. Образ лади зберігався у весільних піснях та обрядових закликах, як покровительку щасливого сімейного життя. У народних віруваннях її порівнювали молодою жінкою у вінку з польових квітів, яка уособлює весну та відродження. Ладун (Лад) її чоловік, часто ототожнювали з Дажбогом або Ярилом, з різних легенд різні чоловіки. Він виступає покровителем чоловічої сили, родинного добробуту та рівноваги між чоловіком та жінкою.

Колісниця (VII) – є символом руху вперед, контролем над обставинами та перемогу. На зображенні видно воїна на колісниці, який впевнено керує двома сфінксами або конями – часто протилежними за кольором, що вказує на подолання внутрішніх протиріч. Колісниця нагадує, що справжній прогрес вимагає балансу між різними аспектами особистості. Вона підкреслює роль самодисципліни та чіткого напрямку для досягнення цілей.

До карти під номером 7 – Перун, бог грому, блискавки та війни. Він був верховним божеством у пантеоні давніх слов'ян, покровителем воїнів, богом грози, блискавки та небесного вогню. Його асоціювали з дубом, громом та мечем, часто описували, як могутнього воїна. Перун мав такий атрибут, як небесна колісниця запряжена вогняними конями, що мчить небом, розсікаючи його блискавками. Також в руках зброя: сокира, меч або молот. Його образ дуже

схожий на Тора, скандинавського бога та Зевса, бога грецького пантеону. Він є сильним, сміливим захисником воїнів та князів, часто проводили обряди на його честь перед битвами. За легендами він невпинно бореться з хаосом, темрявою та ворожими силами, таким чином він символ вогняної войовничості.

Справедливість (VIII) – карта яка втілює принципи об’єктивності, кармічної відплати та морального вибору. На зображенні фігура з мечем і вагами символізує безсторонній суд, де кожна дія має свої наслідки. Основними аспектами карти є баланс та справедливість – підкреслює важливість рівноваги між правами та обов’язками, відповідальність – нагадує про закономірність наслідків наших дій, об’єктивність – закликає до неупереджених рішень, позбавлених емоційних упереджень. В психологічному контексті говорить про внутрішній потребі у справедливості та важливість про прийняття рішень з чистою совістю.

Божество слов’янської міфології Світовид. Втілення світла неба та справедливості. Його культ був поширений серед західних слов’ян, існує храм на теренах сучасної Німеччини, на острові Рюген в місті Аркона. Світовид мав вигляд чотириликого ідола, кожне обличчя якого дивилось в одну з чотирьох сторін світу, символізуючи його всевидючість і владу над усіма напрямами.

Відлюдник (IX) ця карта втілює концепцію свідомого самітництва, внутрішнього пошуку та мудрості, придбаної через самоаналіз. На зображенні постать з ліхтарем символізує світло знань, знайдене в самотності. Відлюдник це про самопізнання, мудрість досвіду та мудрість від природи, спрямованість у середину де він зосереджуєтеся на духовному розвитку. В психологічному аспекті відображає етап життя, коли зовнішній досвід поступаєтеся місцем внутрішнім відкриття. Він нагадує, що справжнє знання часто вимагає паузи та усвідомленої самотності.

Мольфар це містичний образ у карпатському фольклорі, що асоціюється з мудрим чоловіком знахарем. Мольфари були своєрідними хранителями давніх знань, володіли передбаченням, зціленням та впливом на природні явища. Образ

мольфара має свої особливості: це був чоловік із довгим волоссям та бородою, одягнений у традиційний гуцульський одяг – вишита сорочка, кептар та широкий пояс. Зазвичай мольфари вели відлюдний спосіб життя, мали при собі гуцульський топірець та такі атрибути як трави, камінці, амулети та книги.

Колесо Фортуни (X) – цей аркан має концепцію циклічності життєвих процесів та динамічної рівноваги протилежностей. Образ колеса з фігурами, що піднімаються та падають, символізує об'єктивні закономірності змін – ритмічну черговість успіхів та випробувань. Архетипічне уявлення про долю як рухливу субстанцію, де зовнішні обставини постійно трансформуються. Колесо вказує на фази життєвих циклів, підкреслюючи тимчасовість будь-якої ситуації – як сприятливої, так і кризової.

Доля та Недоля. Уособлення щасливої та нещасливої долі в українській міфології, які впливають на життєвий шлях людини. Доля зображалась як добра богиня, що дарує людині щастя та успіх. Вона була красивої молодої жінки, яка пряде міцну золоту нитку – символ життя людини. Нитка символізує зв'язок Долі і життєвий шлях людини. Богиня супроводжувала людину від народження до смерті, вона допомагала з труднощами та успіхом у справах. Прихильність Долі потрібно було залучити моральними якостями та поведінкою.

Недоля була старою зморшкуватою жінкою, яка уособлювала нещастя та невдачі. Вона пряла тонку та слабку нитку, що може обірватись в будь-який момент. Цей обра символізує крихкість та нестабільність життя під впливом Недолі. Її увагу привертають люди, які зраджували рідні традиції, порушували моральні принципи або ж карає за гріхи предків. Вона приводить біди, хвороби та негаразди.

Сила (XI) – аркан демонструє природну стійкість, яка проявляється не через агресивне домінування, а через призму внутрішню силу та контроль. На зображенні жінка, яка ніжно тримає пащу лева, символізує здатність трансформувати грубу енергію в усвідомлену дію. Психологічно карта відображає

принцип «емоційного алхіміка» – здатність людини перетворювати примітивні імпульси, такі як страх, гнів та бажання на конструктивну силу характеру.

Богиня Слава та містичний пес Ярчук. В міфології ці персонажі не пов'язані, але в контексті адаптації карт Таро та в символізмі карти Сила ці персонажі можуть бути ідеальною парою. Ярчук це міфічна історія в народних повір'ях, пес із вовчими іклами, якого боялась нечиста сила: відьми, чаклуни та диявол. Його вважали захисником від злих сил, здатним убити нечисть, адже Ярчук мав вовчі ікла та шість кігтів, які знищували зло як фізично так і магічно. Такий пес не народжувався просто так, він або вона мали народитися від третього покоління сук, які вперше народжували та мали первенця дівчинку. Таку собаку треба було берегти особливим методом, ховати в глибоку яму, яку потрібно прикрити осиковою бороною, оскільки таку рослину боялись відьми.

Богиня Слава була відомою своїми воєнними перемогами та мисливською удачею. Богиня була популярною в наддніпрянському регіоні України. Її зображення прикрашали щити воїнів, вона уособлює героїчне жіноче начало, що надихало воїнів на захист батьківщини. Святкували день на честь богині 1 вересня, коли вшановували домашнє вогнище та проводили обряди посвяти молоді у доросле життя.

Повішений (XII) – це аркан який має суперечливе значення. За класичною теорією Вейта карта втілює концепцію добровільної жертви та радикальної зміни перспективи. На зображенні фігура, підвішена а ног, символізує стан свідомого «зупинення», коли звичні шаблони мислення стають непродуктивними. Психологічно карта відображає критичний етам трансформації, коли традиційні способи вимагають дії та вимагають переоцінки. Парадоксальність аркану полягає в тому, що зовнішність бездіяльність приховує інтенсивну внутрішню роботу. У практичному плані він часто означає періоди вимушеної паузи(хвороби або кризи), які можуть стати каталізатором глибшого самопізнання.

Вовкулака, він має багато імен таких, як вовкун, вирод або перевертень. Це міфічна істота яка живе на межі смерті, як і символ карти Повішений. Вовкулаки були вродженими або зачарованими. Вроджені Вовкулаки народжувались з особливими ознаками, наприклад від вагітної жінки, яка побачила вовка або з'їсть м'ясо тварини яку роздерли вовки. Вироди можуть жити звичайним життям вдень, але вночі їх чекають муки, перетворені на вовків вони полюють на худобу та приєднуються до вовчих зграй. Зачарованим Вовкулакою, могла стати людина, яка накликала біду на себе від відьми або чаклуна. Могли проводить різні обряди з тваринною шкірою або заговорену мотузку. Перевертень в людській подобі мав завжди понурий вигляд, густі брови та червоні очі.

Смерть (XIII) – аркан має не пряме значення, а репрезентує універсальний принцип трансформації через радикальну зміну обставин. На зображенні фігура Смерті з косою символізує не фізичне завершення життя, а необхідність «відмирання» застарілих структур для появи нового. В сучасних інтерпретаціях Смерть символізує переродження. Де руйнація старих систем схем відкриває простір для нового етапу розвитку.

Мара також відома як Морена або Марена, богиня, що уособлює смерть, зиму та ніч. Вона є володаркою підземного та пов'язана з усіма нечистими силами. Образ Мари був різним це могла бути молода або стара жінка. Молода була з блідою шкірою та розпущеним темним волоссям, одягнена в білий одяг. Стара жінка була в чорному та мала в руках косу. За легендами вона ходила по ночам тримаючи власну голову в руках, і вигукує імена людей, той хто відгукнеться, помирав. Вважалось дочкою Чорнобога та водночас його дружиною, яка породжувала всіх злих духів.

Помірність (XIV) – цей аркан втілює принцип гармонійного синтезу протилежностей через усвідомлений баланс. На зображенні ангел, що переливає рідину між двома чашами, демонструє процес трансформації за допомогою поступового змішування різних елементів. Ключовим меседжом аркану є

мистецтво терплячого вимірювання, де відбуваються переосмислення не через різкі зміни, а через поступове переміщування.

Міфологічні образи, що є протилежними силами в міфології Білобог та Чорнобог. Вони є синонімами до понять добро і зло, світло і темрява. Білобог бог світла, добра та щастя. Його зображували як старця з довгою сивою бородою, одягненого в білі шати, з посохом в руках. Він є покровителем удачі та благополуччя. Чорнобог навпаки мав чорний одяг з рисами тварин, козла або вовка. У деяких легендах Білобог та Чорнобог постійно борються, підтримуючи баланс між добром і злом.

Диявол (XV) – карта символізує внутрішню залежність, спокуси, ілюзії та втрату контролю над власними бажанням. Вона відображає ситуації, коли людина потравляє під вплив зовнішніх або внутрішніх сил, що позбавляють її свободи – це може бути страх, пристрасть, матеріальні прив’язаності або згубні звички. На глибшому рівні карта нагадує, що кайдани, які сковують, часто є вигаданими, а вихід завжди можливий через усвідомлення, прийняти себе й відповідальність за свої вчинки. Вона не стільки про зло, як про втрату між тілом та духом.

Вій персонаж, який вважався найстрашнішим та наймогутнішим сил потойбіччя. Його образ нам відомий з однойменної повісті М. Гоголя, проте цей персонаж має своє глибоке коріння. Вій мав образ старого діда із залізним обличчям, рук и ноги мали форму коріння дерев. Головною рисою є його густі брови та довгі повіки до землі, через це він не може самостійно їх підняти і залишається сліпим. Якщо інша нечиста сила піднімає його повіки то його погляд стає вбивчим. Він може знищити людей, тварин і навіть провалювати цілі міста під землю.

Башта (XVI) – це уособлення раптову зміну, крах ілюзій та необхідність руйнування старого для появи нового. Вона символізує момент, коли стабільність порушується, а звичні уявлення чи структури перестають працювати. Часто це несподівані події, які змушують переглянути цінності або змінити життєвий

напрям. Хоч такі ситуації можуть бути болісними, Башта вказує на очищення й можливість переродження – коли руйнування відкриває шлях до справжнього зростання.

Громовиця це частина бога Перуна, уособлення стихії грози. Вважалось, що Перун міг влучав у хату то це була кара богів за неправедне життя. Після такої кари то це місце очищалось. Ідея очищення через руйнування ідеальний образ до значення карти Башта.

Зірка (XVII) – карта яка вказує на надію, внутрішнє відновлення та віру в майбутнє. Вона зв'являєтся як знак спокою після труднощів і нагадує про глибинний зв'язок людини з власною природою та всесвітом. Ця карта говорить про натхнення, ясність і внутрішнє світло, яка допомагає знайти шлях навіть у темні часи. Зірка – це момент, коли після хаосу з'являється відчуття, що все стає на свої місця, а життя знову набуває сенсу.

Ранкова зоря Денниця, вона яскраво сяє на небі до сходу сонця. В уявленнях давних слов'ян вона була молодою дівчиною з яскравим білим волоссям та мала прозору сукню. Її завданням було запалювати сонячний світильник, сповіщаючи про настання дня. В повір'ях вона могла бути матір'ю, донькою чи сестрою Сонця, а також коханкою Місяця. Разом з іншими зорями, божественними дівами, вони слідкували за білими конями, також могли танцювати на небі разом.

Місяць (XVIII) – символізує невизначеність, ілюзії та глибокі емоційні процеси. Вона відображає ситуації, коли логіка відступає, а на перший план виходять інтуїція, сни й підсвідомі страхи. Місяць нагадує, що не все є таким, яким здається на перший погляд, і що важливо уважно ставатися до власних відчуттів. Це карта внутрішнього пошуку, яка вказує на потребу довіряти собі, навіть коли шлях здається незрозумілим або тривожним.

Загадковий персонаж троян, який має багато значень в залежності від контексту історичних джерел. Загалом це божество місяця, який тримав під владою три царства природи: небо землю та воду. Троян постає як демонічна

істота з трьома головами та тваринними вухами. Одна голова мала людську форму, друга у вигляді худоби, а третя – риб'яча.

Сонце (XIX) – символ радості, ясності, життєвої енергії та гармонії. Вона означає період відкритості, коли все стає зрозумілим і приносить задоволення. Сонце символізує успіх, тепло людських стосунків та внутрішній спокій, що виникає після подолання труднощів. Це карта впевненості, коли світ сприймається з оптимізмом, а майбутнє – світлим і наповненим сенсом.

Дажбог головне божество давньослов'янської міфології, бог Сонця, світла та добробуту. Зовнішність Дажбога варіювалась залежно від регіону та періоду. Згідно з легендами, його описують як мужнього чоловіка з широким обличчям, схожим на сонячне коло, з рудою або русявою бородою та коротким волоссям. В руці він тримав великий турячий ріг, наповнений вином, це символізує достаток, іншою рукаю тримав руків'я меча, який був на поясі. Це підкреслювало його роль захисника та воїна. Він мав плащ розшитий золотом, на шиї була мотузка з золотою гривною.

Суд (XX) – символізує оновлення, переосмислення й пробудження. Вона вказує на момент, коли людина готова поглянути на своє життя чесно й зробити важливі висновки. Це карта внутрішнього голосу, що закликає до дії, до змін або духовного росту. Суд говорить про звільнення від минулого й можливість почати новий етап, більш свідомий і цілісний.

Род божество слов'янської міфології, яке вважалось творцем Всесвіту та всього сущого. Він є уособленням єдності поколінь, зв'язок між предками, живими та нащадками. Уявлення про образ Рода варіюються, але є основні риси, які об'єднують образ. Його зображають як старця з довгою білою бородою та волоссям, що символізує мудрість і вічність. Одяг мав простий, символ зв'язку з людьми та природи. За іншими джерелами Род не мав фізичного тіла, оскільки він втілення всього сущого і присутній у кожному елементі світу.

Світ (XXI) – це завершення життєвого та важливого етапу, досягнення цілі та гармонія з собою і навколишнім світом. Вона вказує на момент, коли зусилля до свої плоди, та з'являється відчуття цілісності та внутрішнього балансу. Світ – це стан, у якому людина відчуває єдність із життям, усвідомлює свій шлях і готова перейти на новий рівень досвіду з відчуття завершеності й спокою.

Мокоша жіноче божество, символ пов'язане з родючістю, жіночою працею і долею. Культ Мокоші був настільки популярним, що зберігся навіть в християнстві, і став святом святої Параскеви-П'ятниці. Уявлення Мокоші базуються на археологічних знахідках та народному мистецтві. Мокоша була гарною жінкою з піднятими руками, що символізують молитву або благословення. На голові могла бути рогата шапка, як символ зв'язку з родючістю та тваринництвом. Її образ зустрічався в рушниках, там Мокоша стояла під аркою або куполом, навколо розташовані вершники на конях.

Тож у цьому розділі ми розглянули співвідношення між картами Таро та персонажами української міфології. Дослідження показали що символіка карт Таро має багато спільного з міфами та образами.

Основними результатами аналізу стало виявлення паралелей між традиційними значеннями карт Таро та міфологічними персонажами, що допомагає глибше зрозуміти їх архетипові сенси. Аналіз показав, що міфологічні персонажі можуть не лише доповнити традиційну системи Таро, а й розширити її значення, адаптуючи під українську культурну традицію. Використання образів міфології у візуальному наповненні колоди дозволяє не тільки краще передати містичну суть карт, але й популяризувати українську символіку та міфологію у сучасному світі.

2.2 Композиційні, кольорові та практичні методики створення карт Таро.

У процесі створення авторської колоди карт Таро особлива увага приділялася композиційній побудові, колористичному рішенню та практичним аспектам графічного виконання, що мало на меті сформувати цілісну візуально-сематичну систему. Композиція кожної карти вибудована з урахуванням символічного навантаження образів, їхньої взаємодії в площині аркуша та співвідношення фігуративних і абстрактних елементів. Центральні фігури були розташовані у фокусі здорового сприйняття, що дозволяло акцентувати увагу на головному смисловому центрі карти. Простір навколо головного елемента використовувався для візуального балансу та поглиблення інтерпретаційного контексту.

Особливістю колоди є чорно-біле графічне виконання з додаванням кольорових акцентів, які виконують функція сематичних маркерів. Відсутність повної палітри кольорові дозволила зосередити увагу на формі, лінії та ритмічній організації зображення. Водночас обмежене використання кольору підкреслює ключові символи або емоційні акценти композиції, надаючи образам виразності та глибшого змісту. Такий підхід базується на принципах вибіркової кольорової домінанти, коли окремі візуальні елементи набувають додаткові значущості саме завдяки контрасту з монохромним середовищем.

Технічне виконання ілюстрацій передбачало традиційної графіки у цифровому форматі. Це дало змогу точно контролювати лінійну структуру, щільність тону та розташування кольорових акцентів. Візуальна стилістика опиралась на принципи символічної репрезентації, де кожен елемент має узгоджену форму та змістовну відповідність аркану. Таким чином, кожна карта постає не лише як естетичний образ, а як носій конкретного значення, що читається через поєднання композиційної побудови, колористичного ритму та інтерпретаційної багатошаровості.

Завдяки поєднанню чіткої графіки, зважених колірних рішень і змістового наповнення створено візуальний інструмент, здатний передавати міфологічну

ідею через, сучасну художню мову, зберігаючи при цьому сакральний підтекст, властивий архаїчному образу.

У межах реалізації проєкту важливе місце посіло створення упакування для авторської колоди, адже саме вона виконує не лише захисну, а й комунікативну функцію, формуючи перше враження й задаючи тон подальшому сприйняттю всього візуального об’єкта. Виробництво коробки вимагало ретельного підходу до вибору матеріалів, кольору, фактури та декоративних елементів, які мали відповідати загальній концепції колоди й водночас бути технічно придатним до повторного відкривання, зберігання чи транспортування.

Основою для упаковки стала коробка темно-вишневого кольору, що асоціативно відсилає до глибоких, насичених відтінків крові, землі та зрілого плоду – що є символами циклічності, духовності зрілості й сакрального коріння. Поверхня коробки оздоблена орнаментальним візерунком, стилізованими українським вишивку, що посилює національно-культурну ідентичність об’єкта. Орнамент виконує не лише декоративну, а й символічну функцію, адже традиційна вишивка в українській культурі часто використовувалась як захисний знак і носій духовного змісту. Створення таких елементів вимагало, як художнього осмислення, так і технічної точності у виготовлення, щоб зберегти чіткість візерунків навіть при малій площі нанесення.

Центральним образом обкладинки стало зображення карти «Сонце», в інтерпретації цього проєкту – аркана, пов’язаного з образом Дажбога. Його іконографічне вирішення об’єднує світло, рух та божественну присутність як центральні символи життєстверджуючої сили. Розміщення саме цього аркана на титулі має концептуальне значення: Дажбог як носій сонячного світла та справедливого порядку втілює ідею оновлення, гармонії та вищого знання, які лежать в основі кожного розкладу Таро.

Назва колоди – «Тіні пантеону: слов’янські аркани» поєднує в собі дві важливі ідеї. З одного боку вона вказує на міфологічну основу колоди, де фігури

давніх богів та духів відтворено через символіку старших арканів. З іншого боку, метафора «тіней» акцентує увагу на прихованих, архетипних структура людської свідомості, які проявляються у символах Таро. «Пантеон» постає тут не лише як сукупність богів, а як система уявлень, що залишила відбиток у колективній пам’яті. Таким чином, назва колоди відображає спробу зануритися у глибинні шари міфологічного світогляду, водночас осмислюючи їх крізь сучасний інструмент візуальної інтерпретації.

ВИСНОВОК

У ході кваліфікаційної роботи було виконано комплексне дослідження, спрямоване поєднання української міфології із символічною системою карт Таро, та створення готового продукту з упакуванням. Головною метою роботи стала розробка концепції та візуального оформлення старших арканів, заснованих на українських міфологічних персонажах. Це дозволило не лише глибше переосмислити давні світоглядні уявлення, але й популяризувати культурну спадщину через знайому символічну систему.

Під час виконання завдання були опрацьовані такі завдання:

– Вивчення української міфології. Було проведено аналіз ключових архетипів, персонажів, божеств та духів, що відігравали важливу роль у слов’янській традиції. Визначено їхні основні риси та символічне значення, що дало змогу адаптувати ці образи до системи Таро.

– Пошук зав’язків між Таро та міфологією. Проведено співставлення традиційних значень карт Таро із українськими міфологічними образами. Це дозволило знайти відповідники їхню відповідність ключовим аспектами карт і створити концептуальну основну для колоди.

– Написання описів карт. Для кожного аркана було розроблено пояснення, яке розкриває зв’язок між міфологічним персонажем та традиційним значенням карти Таро. Опис містить не лише символіку, а й інтерпретацію, яка допомагає глибше зрозуміти зміст образу та його потенційне застосування у ворожінні чи самопізнанні.

– Розбір аналогів. Було проведено детальний аналіз міфологічних колод таро, визначено їхні сильні та слабкі сторони, що дозволило надихнутись та уникнути помилок у вже існуючих рішеннях та виробити власний унікальний підхід до розробки авторської колоди.

Результатом кваліфікаційної роботи стала створена колода старших арканів карт Таро, заснована на українських міфологічних мотивах. Робота продемонструвала, що поєднання двох світів – української міфології та системи Таро – дозволяє розширити розуміння культурної спадщини та зробити її достойною для сучасної людини через знайомий символічний формат.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Войтович В. – Міфи та легенди давньої України / Тернопіль: Вид-во «Навчальна книга - Богдан», 2013 р. С. 464
2. Войтович В. – Українська міфологія. / Київ : Вид-во «Либідь», 2002 р. С. 38.
3. Галайчук В. – Українська міфологія. / Харків: Вид-во «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016 р. С. 288
4. Головко В. В. Слов'янська міфологія / Київ: Вид-во «Либідь», 1995. С. 256
5. Григорієва О. В. Таро: історія, символіка, практика. / Харків: Вид-во: Фоліо, 2019. С. 180
6. Знойко Є. В. Міфологія і космогонія праукраїнців / Київ: Вид-во «Молодь», 1992. С. 280
7. Ігнатенко П. Обряди та вірування українців / Київ: Вид-во «Веселка», 1991. С.224
8. Кононенко О. – Українська міфологія. Духи, персони, обряди / Харків: Вид-во «Фоліо», 2023 р. С. 416
9. Косменюк О. І. Міфологія українського народу / Київ: Вид-во «Український письменник», 1997. С. 320
10. Писаренко Ю. Г. Велес-Волос в язичницькому світогляді Давньої Русі./ Київ : [б.в.], 1997. 238 с.
11. Тиховська О. Психоаналітичний аспект образу Долі в українській міфології. / Дрогобич: Актуальні питання гуманітарних наук, 2020. Вип. 29. Том 4. С. 59–66.
12. Ходоровський А.– The Way of Tarot: The Spiritual Teacher in the Cards / Рочестер: Вид-во «Destiny Books», 2009 р. С. 379
13. Banzhaf H. Tarot and the Journey of the Hero. / Weiser Books, 2000. P. 224

14. Edward Veit A.– The Pictorial Key to the Tarot / London: «William Rider&Son», 1910 р. P. 134
15. Greer M. K. Tarot for Yourself: A Workbook for the Inward Journey / Newburyport: Red Wheel/Weiser, 2002. P. 352
16. Jung C. G. Архетипи та колективне несвідоме. /Київ: Юніверс, 2008. С.352
17. Pollack R. The New Tarot Handbook: Master the Meanings of the Cards./ Woodbury: Llewellyn Publications, 2016. P. 264
18. «Dovidka.biz » стаття «Слов'янські міфи про богів». URL: https://dovidka.biz.ua/slov-yanski-mify-chytaty/?utm_source=chatgpt.com.
19. «Yoga.co.ua» стаття «Аркан Маг або Чарівник– Значення карти Таро». URL: https://yoga.co.ua/1-mag-abo-charivnyk-znachennya-karty-taro-magcharivnyk-ta-yiyi-tlumachennya/?utm_source=chatgpt.com
20. «ТСН. Астрологія» стаття «Маг: значення карти Таро»
21. «Vue.gov.ua» стаття «Велес». URL: https://vue.gov.ua/Велес?utm_source=chatgpt.com
22. «Mystic silk» «Таро Містичної Оріани». URL: https://mystic-silk.com.ua/ukr/karty-taro/taro-mstichno-orani-the-mystical-oriana-tarot.html?utm_source=chatgpt.com
23. «Craft Cards» «Таро Містичної Оріани». URL: https://www.craft-cards.com.ua/catalog/1/product/134?utm_source=chatgpt.com
24. Огляд на колоду «Таро Містичної Оріани». URL: https://www.youtube.com/watch?v=Uus4SAzo1PQ
25. Огляд на колоду «Yokai Tarot». URL: https://www.youtube.com/watch?v=arKLlkU8Cjk. URL:
26. Огляд на колоду «Таро Українського міфу». URL: https://www.youtube.com/watch?v=zF_Ru9iG93s. URL:
27. «Сила розуму» «Таро Українського міфу». URL: https://sylarozumu.com.ua/taro-ukrainskoho-mifu/?utm_source=chatgpt.com

28. «Platfor.ma» стаття «Українські міфічні істоти і де їх шукати: мавки, водяники й чугайстри поруч із нами». URL: https://www.platfor.ma/topic/ukrayinski-mifichni-istoty-de-yih-shukaty-mavky-vodyanyky-j-chugajstry-poruch-z-namy/

ДОДАТКИ

Додаток А

Рис. 1 «Таро Містичної Оріани» приклади карт

Рис. 2 «Yokai Tarot» приклади карт

Рис. 3 ««Yokai Tarot» сорочка і старші аркани

Рис. 4 «Таро Українського міфу» упакування

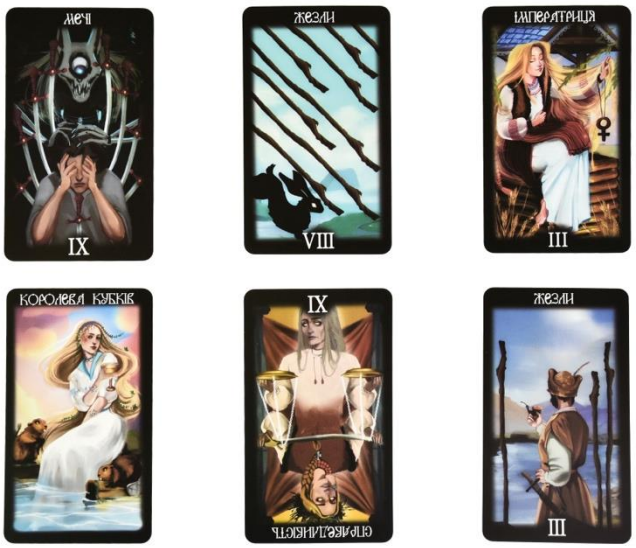

Рис. 5 «Таро Українського міфу» приклади карт

Додаток Б

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ БІЗНЕС-КОЛЕДЖ
засновано в 1966 році

ТЕМА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ БАКАЛАВРА:

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МІФОЛОГІЇ ЧЕРЕЗ СИМВОЛІКУ КАРТ ТАРО: РОЗРОБКА АВТОРСЬКОЇ КОЛОДИ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА “ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН”

АННОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота присвячена розробці авторської колоди Таро, заснованої на символіці української міфології. У проєкті досліджено зв’язок між образами слов’янських вірувань та архетипами Таро, а також проаналізовано можливості візуального переосмислення традиційної міфопоетичної спадщини. Особливу увагу приділено композиційним і кольоровим рішенням: усі карти виконано в чорно-білій графіці з вибірковими кольоровими акцентами, що підкреслюють ключові смислові елементи. Робота поєднує науковий аналіз, художній пошук і практичну реалізацію ідеї, спрямованої на формування сучасного інструмента візуальної інтерпретації українського міфологічного світогляду.

АВТОРСЬКІ ЗНАЧЕННЯ КАРТ

Божич – це символ нового сонця, нового року та нового життєвого циклу. Він є одним із найважливіших персонажів давньослов’янської міфології, який уособлював народження нового Сонця після зимового сонцестояння. Він є молодшим аспектом Дажбога – слов’янського божества світла та сонця. Ім’я Божич має значення «малий бог» або «син Бога», це підкреслює його роль як молодого, тільки новонародженого сонячного божества.

Денниця – ранкова зоря, вона зокрема сяє на небі до сходу сонця. В уявленнях давніх слов’ян вона була молодою дівчиною з жовтими білим волосом та мала прозору сукню. Її завданням було запалювати сонячний світильник, сповіщаючи про настання дня. В поєднанні вона могла бути матірю, донькою чи сестрою Сонця, а також коханою Місяця. Разом з іншими зорями, божественними дівами, вони спрямували за білими конями, також могли танцювати на небі разом.

Мокоша – жіноче божество, символ поєднання з родючістю, жіночою працею і долею. Культ Мокоші був настільки популярним, що зберігся навіть в християнстві, і став святом святої Параскеви-Пятниці. Уявлення Мокоші базуються на археологічних знахідках та народному мистецтві. Мокоша була гарною жінкою з пірнятими руками, що символізують молитву або благословення. На голові могла бути рогата шапка, як символ зв’язку з родючістю та тваринництвом. Її образ зустрічався в руханнях, там Мокоша стояла під ярмом або куполом, навколо розташовані верхнини на коня.

Босоркня – персонаж українського фольклору уособлює чаклунку або відьму. Часто її супроводжують атрибути, пов’язані з відьомством: кіт, мітла, горщик із зілля або чорний кіт. Вважалося, що Босоркня має здатність перетворюватися на різних тварин, наприклад, кішку, собаку, гадюку, щоб непомітно проникнути в особи людини або здійснювати магічні обряди. Зв’язаним повітрям в прикарпатських регіонах та на теренах сучасної Румунії, Босоркню наділяли зовнішністю вампіра або упиря. З білою шкірою та іклами, такими чинсм вона могла красти молоко у корів та кров у ранні жертви.

Тролм – загадковий персонаж, який має багато значень в залежності від контексту етнічних джерел. Загалом це божество місця, який тримав під владою три царства природи: небо, землю та воду. Тролм постає як демонічна істота з трьома головами та тваринними руками. Одна голова мала людську форму, друга у вигляді худоби, а третя – рибіна.

Доля та Недоля – уособлення щасливої та нещасливої долі в українській міфології, які впливають на життєвий шлях людини. Доля зображалась як добра богиня, що дарує людині щастя та успіх. Вона була красивої молодої жінки, яка прядо нашу золоту нитку – символ життя людини. Нитка символізує зв’язок Долі з життєвим шляхом людини. Богиня супроводжувала людину від народження до смерті, вона допомагала з труднощами та успіхом у справах. Прихильність Долі потрібно було залучити моральними якостями та поводінкою.

Вовкулака (вовкун, вирод або перевертень) – міфічна істота яка жиє на межі смерті, як і символ карти Повішений. Вовкулаки були вродженими або зачарованими. Вродженні Вовкулаки народжувались з особливими сонаками, наприклад від вагітної жінки, яка побачила вовка або їсть м’ясо тварини яку роздерли вовки. Вироди можуть жити звичайним життям вдень, але вночі їх чекають муки, перетворює на вовків вони полюють на худобу та приєднуються до воєнних зграй. Зачарованим Вовкулакою, могла стати людина, яка наклякала біду на себе від відьми або чаклуна.

Характерник – він не є частиною українського пантеону періоду язичництва, але цей персонаж є жоривним в історії та культурі. Характерник поєднує в собі риси воїна, мага, цілителя й носія надприродних знань. У народній уяві характерник – це козак, які володіють надзвичайними здібностями: змінними ставати невидимим, проходити крізь воду і вогонь, впливати на погоду, зцілювати рани, підкорювати звірів і пропілотати тамними силами. Образ, формувався на перетині дохристиянських вірувань, шаманських практик, християнської містики та реальної військової традиції Запорізької Січі.

Хорс – Бог давньослов’янського пантеону, згадний у «Повісті минулих літ», серед боків, яким поклонялись. язичницькі князі Київської Русі. Його ім’я пов’язане з світлом рухом небесних тіл та життєдайною енергією сонця. За деякими версіям Хорс, асоціювався з ніччю сатилтом – місяцем, або зі слабшим зимовим сонцем. Існують припущення, що він уособлював повний цикл сонячного руху, контролюючи зміну дня та ночі, а також пір року. В деяких відновлеяних джерелах Хорс є покровителем гармонії, світла і життєвої енергії, такий спектр відповідно поєднував його з темною коханн та шлюбних союзів.

Богиня Слава та містичний пес Ярчук – Ярчук це міфічна істота в народних повір’ях, пес в вогняних кольорах, якого боялась нечиста сила: відьми, чаклуни та демони. Його вважали замкненим від злих сил, здатним убити нечисть, адже Ярчук мав вовчі ікла та шість кігтів, які знищували зло як фізично так і магічно. Богиня Слава була відомою своїм воєнними перемогами та мисливським удачею. Богиня була популярною в наддніпрянському регіоні України. В зображенні прикрашали щити воїнів, вона уособлює героїчне жіноче начало, що надавало воїнів на захист батьківщини.

Род – божество слов’янської міфології, яке вважалось творцем Всесвіту та всього сущого. Він є уособленням єдності поколінь, зв’язок між предками, живими та нащадками. Уявлення про образ Рода варіювались, але є основні риси, які об’єднують образ. Його зображають як старця з довгою білою бородою та волоссям, що символізує мудрість і вічність. Одяг мав простий, символ зв’язку з людьми та природою. За іншими джерелами Род не мав фізичного тіла, оскільки він втілював всього сущого і присутній у кожному елементі світу.

Перун – бог грому, блискавки та війни. Він був верховним божеством у пантеоні давніх слов’ян, покровителем воїнів, богом грози, блискавки та небесного вогню. Його асоціювали з дубом, громом та мечем, часто описували, як могутнього воїна. Перун мав такий атрибут, як небесна колісниця запряжена вогняними конями, що мчить небом, розсіюючи його блискавками. Також в руках зброя: сокира, меч або молот. Його образ дуже схожий на Тора, скандинавського бога та Зевса, бога грецького пантеону. Він є сильним, сміливим замкненим воїном, та жнець, часто проводили обряди на його честь перед битвами.

Сварог – Бог ковальства, який навчив людей обробловати метал, виготовляти зброю, знаряддя праці та орати землю плугом. Він вважався творцем світового порядку, дарувальником законів і основоположником земної цивілізації. Також Сварог має ще два аспекти: космологічний – як творця світу, та соціокультурний – як встановлювач первісних законів та образ Володаря – батька.

Берегиня – міфологічний персонаж, вона представляє собою найвірнішний образ української міфологічної традиції, корені якого сягають дохристиянської епохи. Образ Берегині функціонує у комплексі уявлень, пов’язаних із культом, родючості, захисту та жіночого начала. Генезис: можна були простежений до загальноіндоєвропейських архетипів великої Матері, знайшло своє втілення у слов’янському міфологічному світогляд.

Громовиця – це частина бога Перуна, уособлення стихії грози. Вважалось, що Перун міг злучив у жіну то що була кара богів за неграведне життя. Після такої кари то це місце очищалось. Шля очищення через руйнування ідеальний образ до значення карти Башта.

Білобог та Чорнобог – міфологічні образи, що є протилежними силами в міфології. Вони є синонімами до понять добро і зло, світло і темрява. Білобог бог світла, добра та щастя. Його зображували як старця з довгою сивою бородою, одягненого в білі шати, з посохом в руках. Він є покровителем удачі та благополуччя. Чорнобог навпаки має чорний одяг з рисами тварин, коли або вовка. У давніх легендах Білобог та Чорнобог постійно борються, підтримуючи баланс між добром і злом.

Світовид – Божество слов’янської міфології втілення світла неба та справедливості. Його культ був поширений серед західних слов’ян, існує храм на теренах сучасної Німеччини, на острові Рюген в місті Аркона. Світовид мав вигляд чотирьохсотого ідола, можна облачена його дивлюсь в одну з чотирьох сторін світу, символізуючи його всезнаючість і владу над усіма напрямами.

Мольфар – це містичний образ у карпатському фольклорі, що асоціюється з мудрим чоловіком знахарем. Мольфари були своєрідними хранителями давніх знань, володіли передбаченнями, зціленням та впливом на природні явища. Образ мольфара має свої особливості: це був чоловік з довгим волосом та бородою, одягнений у традиційний гуцульський одяг – вишита сорочка, кожух та широкий пояс. Зазначай мольфари вели відокремлений спосіб життя, мали при собі гуцульський топірець та такі атрибути як трави, камінці, амулети та книги.

ТІНІ ПАНТЕОНУ

слов’янські аркани

АНАЛОГИ

КОЛЬОРОВА ПАЛІТРА

4A111A EDD1A8 A51A27

Виконала студентка групи ГД-23
Майстренко Альона Сергіївна
Керівник: к.п.н доц.ент
Касьян Тетяна Констянтинівна